

Nro 27.

A' FELS. R. TSASZARNAK ES A. KIRALYNAK
KEGYELMES ENGEDELMÉBÖL.

*Költ Bét s b e n Juniusnak 18-dik napján 1793.
esztendőben.*

Frantzia Ország.

Gyakorta emlékeztünk immár a' Párisi N. Gyűlésnek tagjai között uralkodó gyűlölségről és villongásról, arról is szólottunk közelebb kiadott újság leveleinkben, hogy Párisnak előjárói titkos egybe gyűléseket tartanak, sőt, hogy a' városnak osztályai is nagy mozdulásban vagynak. Reménylem, kedvesen fogják E. Olvasóim töllem venni, hogyha azoknak valóságos kútfejét előtök fel nyitandom. Múlt Augustusnak 10 napjától fogva, a' midön t. i. az az irtóztató vér fürödő vala Párisban, két szakadás támadott Fran-

D c

tzia Országban, melly annyira gyűlöli egymást, hogy éjjel nappal azon törekedik, miként árthas-son égyik a' másiknak, avagy miként törölhesse el égyik a' másikat a' földnek színéről. Az *égygyik* szakadás a' republikánusoké, az az, azoké, a' kik egy atallyában nem szenvedhetik a' királyi nevezetet, és égyedül a' democratiához, az az, annak az igazgatásnak formájához ragaszkodik, melly szerént a' törvénytévői hatalom, nem egy két, avagy több személyekből álló tiszviselőknak, hanem az egész népnek tulajdonítatik. Ezek közül valók a' N. Gyűlésben, az úgy neveztetett *Girondásták*, a' jobb részről, avagy a' völgyről valók. Ezeknek fejei *Brisót*, *Roland*, *Pethion*, *Gvadet*, *Kersaint*, *Vergniaux*, *Payne*, *Louvet*, és többek, a' kik égygyütt *Klúbot* avagy titkos gyűléseket tartanak, és mindenben ellenkezőt mivelnek a' Jakobinusok klúbjától. Ő nékik sok pártfogóik, követőik, és titkos apostolai vagynak A' másik szakadás, avagy rész *hegynek*, és *bal oldalnak* nevezi magát a' N. Gyűlésben, mellynek nevezetesebb tagjai *Roberts-pierre*, *Marat*, *Collot*, *d' Herbois*, *Danton*, és többek, a' kik mindnyáján Jakobinusok, és nagy tekintetben vagynak a' kölség előtt. *Danton* úgy tudja a' dolgot közleni, hogy néki, mind egygy, mind más rész hizelkedik is, de fél is tőlle. Ennek a' résznek is sok apostolai vagynak Angliában, és a' Calaisi Fiscalis az Agense.

E' nevezett szakadás között gyakorta nagy perpatvar támad a' N. Gyűlés üléseiben, úgy hogy, ha igaz, a' mit néhány újság levelekben olvasunk, sokszor tsaknem egymás üstökébe kapnak, tsak azért, hogy égygyik része így, másik pedig amúgy akarja a' közönséges társaságnak dolgait tekerni fatsarni. *Dantonnak* két hatalmas segítő társai vagynak *Brie* és *Lanoue*, a' kik mind hárman olly tekintetben vagynak mostan a' nép előtt, mint hajdan a' triumvirek a' Ró-

maiknál. Az ő pártokon vagynak a' Párisi Tanács, polgári előjárók, és a' város osztályainak igazgatói, kikkel mint eszközökkel élnek fel tetteiknek végre való hajtásokban. *Santerre* és *Marat* leg hivebb mentorjaik.

Múlt hólnapban az úgy nevezett republikánusok erőt vévén a' N. Gyűlésben a' velek ellenkező részben gyűlöltek, üldözték, és öldöklöttek azokat, a' kik még tsak szóval emlékeztenek is a' királyról. *Danton* és a' több Jakobinusok sem vóltak ellenek, minthogy senkinek közülök nyaka nem tétetett a' Guillotine alá. A' Jakobinusok is irtódnak ugyan a' királyi hatalomtól, és senki sem vólt náluknál nagyobb ellensége a' szerentsétlen XVI *Lajos* királynak; ellenben még is azon iparkodnak, hogy vagy egy, vagy több igazgatói legyenek a' Fr. köz társaságnak. Közülök való *Marat* és követő társai, a' kik mindnyájan titkos barátai a' vólt Orleáni hertzegnek *Egalité Filepnek*. A' republicanusok vóltak azok, a' kik a' Burbóniai házból származtak, mint előttök gyanús embereket, meg fogatván, Marsiliába küldötték, és törvénybe idézték. — Ellenben úgy tudta *Marat* és czimborásai a' Marsiliai revolucionális itilő széknek karikáit forgatni, hogy a' birák semmi vétket nem találtak *Egalité Filepben*, és a' mint a' jelenvaló környül állások mutattyák, épen olly ditsőséggel fog ő Párisba vissza térni, mint a' minémüvel vissza ment *Marat* a' N. Gyűlésbe. *Marsiliában* erőt vévén a' republikánusok, sok Jakobinusokat és *Maratistákat* vetettenek tömlötzre, 's öltének meg. A' Jakobinusok azon iparkodnak, hogy a' mostani N. Gyűlés tagjai helyett mások válasszatsanak, és pedig ollyak, a' kiket ők orraikon fogva hordozhatsanak. Ellenben a' republicanusok azon igyekeznek, hogy a' N. Gyűlésnek mostani tagjai továbbra is meg maradjanak hivatalyaikban; hanem tsak ugyan el nem érték végeket, Májusnak utolsó napján győzedelmet vettenek rajtok a' Jakobinusok.

Mitsoda úton módon, és mitsoda eszközök által vitték őket azt végbe, a' mint lehet, summásan le írom. Gyakorta tapasztalván a' N. Gyűlésnek jobb részén ülő tagjai, hogy a' Jakobinusok a' közönséges társaságnak romlásán igyekeznek, és az ő ingerlésekre, veszedelmes tüzgerjedezne a' nép közt, egy 12 férfiakból álló Commisiót rendeltek a' naponként öregbedett zenebona fejeinek, és szerző eszközeinek nyomozásokra. Ez a' Commisió a' réá bizatott dologban hiven el járván, nyomokra akadott mind a' nép közt támadott zenebonának szerző okaira, mind azoknak titkos fortélyaira, és fel is akarta őket a' N. Gyűlés eleibe adni. Néhány gyanúságba esett fő Jakobinusokat meg is fogatott immár, kik között vala *Herbert* a' Párisi polgári tanácsnak titknokja. Ezek miatt gyűllöttek a' városnak néhány osztályai öszve, ezek miatt akarták a' N. Gyűlésnek néhány republicanusi tagjait meg öldödni. Ezek miatt küldöttek a' városnak polgári Tanácsa és néhány osztályok a' N. Gyűléshez fenyegetődző deputatziókat. Ezeknek sürgetésére töröltetett el Májusnak 27 napján tartatott ülésnek végén az említett 12 férfiakból álló commisió.

Következett napon, u. m. Májusnak 28 napján való gyűlésben egy a' Nemzet képviselői közül *Ofselin* azt kívánta, hogy azon Commisiónak el töröltetése felől hozatott végzés még egyszer olvastatna fel. *Lanjuinais* ellenben azt mondta, hogy mivel az előtt való napon, nem önként, nem szabadosan, hanem kényszerítésből hozta azon végzést a' N. Gyűlés, úgy kelle-ne azt nézni, mintha nem hozatott volna, mi-
 „ okból, kívánta magát meg halgattatni. Az
 „ ellenkezők, t. i. a' Jakobinusok tellyességgel
 „ nem akarván okait meg halgatni, lármás kiál-
 „ tásaik által akarták őtet le ültetni. De ő néki
 „ mind tüdeje, mind gégeje jó lévén, bé torkolta
 „ ellenkezőit, 's többi között így szóllott. Egész
 „ Frantzia Ország, úgymond, gyászba öltözött,

„ commissariusaitok által, szabad tettések sze-
 „ rént fogságra hányatott 50,000 lakosaik miatt.
 „ Eggy hólnap alatt több polgár fogattatott meg,
 „ mint ennekelötte 100 el forgása alatt. Sok ből-
 „ dogtalan lakosok sinlödnek a' tömlötzökben,
 „ és sohol sem találunk elégtételt, ellenben Pá-
 „ risban szabadon botsáttatnak azok, a' kik füg-
 „ getlenségre és gyilkosságra ingerlik a' lakoso-
 „ kat közönséges leveleik által. Hasonlók az ofz-
 „ tályokba ki küldetett Commisariusaitok a' ré-
 „ gi Római Proconsulokhoz, a' kik nemhogy a'
 „ közönséges békeféségnek fenn tartásában fogla-
 „ latoskodnának, nemhogy akadályokra vólná-
 „ nak azoknak, a' kik 15,000 Párisi lakosokat
 „ akarnak meg öldösni, hanem a' mi nékik tetz-
 „ tzik, azt mivelik. Múlt vasárnapon azon ta-
 „ nátskoztanak a' Jakobinusok, hogy a' N. Gyü-
 „ lésnek tagjait, és a' várasnak gazdag lakosait
 „ ki végeztessék e' világból. Ma este is arról
 „ vólt a' Püspöki udvarban a' tracta, nyomaikra
 „ akadtak mások, még is ti le nem akarjátok
 „ ezeket a' vérfzopó embereket nyomni, a' vért
 „ szomjúzó, és uraságra törekedő istentelen em-
 „ bereket óltalmatok alá vettétek. Tegnap nem
 „ vóltatok magatok szabattságában, a' független-
 „ ség és gyilkosság apostolainak hatalmában vól-
 „ tatok s. a. t. *Legendre* e' szókra fel ugorván
 „ székéből, le akarta *Lanjuinaist* az óráló szék-
 „ ből tafzigálni, a' karban ülök katzagtak *Le-
 „ gendrének* beszédén; a' *jobb óldal*, melly a' *bal
 „ óldalnál* mértékletesebb *Legendre* illetlen beszé-
 „ deinek protocollomba való beiktatását, és az
 „ országnak ofztályaiba való meg küldetetését
 „ sürgette. Tsak a' mostani történet is, így szól-
 „ lott tovább *Lanjuinais*, elegendő tanúbizony-
 „ sága annak, hogy tegnap meg vóltak a' N. Gyü-
 „ lésnek kezei köttetve, lehetetlen ennek olly vég-
 „ zést hozni, melly által, a' nemzet képviselői
 „ tömlötzökre hányattatnának, lehetetlen, hogy
 „ a' gonofzságnak menedek helyet, és a' haza-
 „ fiak titkos gyilkosainak segítséget engedjenek
 „ s. a. t. Sok egymás közt való perpatvarkodás

után vokstra került a' dolog, elsőben fel kelés és ülés, azután pedig neven szóllítás által, és ekkor 40 voksnál több ment a' 12 férfiakból álló Commisziónak meg hagyattatására, mint el töröltetésére. *Danton* fel kelvén azt javasolta, hogy sínór mérték szabattalson a' nevezett commissziónak, melly szerént kellelssen hivatallyaikat folytatni; szükség, úgymond, hogy ők engedelemmel legyenek, és tisztelettel viseltetsenek az előjárók, és a' népnek barátai és pártfogói iránt. Felül haladtuk ellenségeinket okofsággal, felül fogjuk tehát őket erőnkkel is múlni. Ekkor jelentést akarván a' 12 személyből álló commisszió maga lépéseiről, tselekedeteiről, a' ki nyomozott dolgokról, és tett rendeléseiről tenni, ismét olly nagy lárma támadott a' gyűlésben, hogy eggyik a' másiknak szavát nem érthette, végtére néhányan azt kiáltották: *Süttesenek el, süttesenek el a' lárma ágyúk!* néhány osztályoknak bé érkezett biztosai vetettenek a' lármának véget, a' kik mindnyájan azt kívánták, hogy mivel a' 12 személyből álló deputatio a' nemzetnek szabattalsságával ellenkezik, és nagy háborúságot okozott a' kölség között, töröltessen el, írásaik visgáltassanak meg, és mint, a' nemzeti szabattalsságnak el nyomói adattalssanak által az itilő biráknak s. a. t.

Májusnak 30 napján tartatott ülésben, imét a' N. Gyűlés eleibe ment, a' várasai közönséges tanáts, és avval vádolta a' 12 személyből álló commissariusok közül eggyiket, hogy annakelőtte három esztendővel hiv polgárhoz illetlen ki fejezésekkel élt légyen irásában. Azután a' váras 48 osztályainak biztosai jelentenek meg, kiknek szószollója azt kívánta, hogy a' 12 személyből álló commissziónak az a' végezését, melly által a' tiltatott vala meg, hogy a' polgárok estéli 10 óránál tovább gyűlést ne tarthassanak, mint a' Fr. constitutióval, és a' nemzet szabattalsságával ellenkezőt, töröllye el a' N. Gyűlés, és hogy jövő Augustusnak 10 napján közönséges innep tartattalson s. a. t. E' pedig mind a' Jakobinusok-

nak titkos mesterségéből és ingerlésére lön. Következett éjjel a' lárma harangok is meg vonattak, más nap arról vólt a' beszéd, hogy sokan tüzet gerjeszteni, és a' N. Gyűlés ellen fegyvert akarnának fogni a' lakosok. *Page* a' városnak fő polgár mestere elő menvén, azt vitte hirül, hogy az osztályok municipalitásaikat, az az, a' N. Gyűlés által rendelt előjáróikat meg akarták hivatalyaiktól fosztani, hanem a' *Comisariusok*-nak kérésekre még meg tartották. Kevéssel azután a' lárma ágyú is ki lövettetett, mellyen annyira meg rettent a' N. Gyűlés, hogy egyszeribe el törölte a' 12 személyből álló commisiót, és el végezvén, hogy *Augustus*nak 10 napján közönséges innep nap tartattalson, a' város polgárainak óltalmába ajánlotta magát. Így győzött *Marat*, *Rnbertspierre*, *Danton*, égygy szóval, így győztek a' *Jakobinusok*, a' N. Gyűlésnek mértékletesebb indulatú tagjain.

Nemtsak *Párisban* magában, hanem más népes városokban is mozdulások vagynak a' lakosok között. *Lyonban* egygy olly revolutió történt, mellyben néhány száz ember el vesztette életét. Tudniillik a' városnak osztályai egybe gyűlvén, és azt végezvén, hogy a' a' nemzeti biztosok által rendeltetett municipalitások töröltsenek el, nagy lárma támadott a' két egymással ellenkező rész között, úgy annyira, hogy mind kettő fegyverhez nyúlt, és verekedett. A' mint iratik több maradott 600 lakosnál a' viaskodás piatzán, ennekfelette sokan halálos sebet kaptanak.

Hadi Történetek.

Májusnak utólsó napját meg előző éjjel *Marienborn* mellett (*Weterauban*, a' felső *Rénusi* kerületnek égygyik tartományában) *Prussusok* és *Franziák* között történt tsatának környül állásai ezek valának. A' nevezett faluban lévén a' *Prussiai királynak* második szülött fia *Lajos*, a' *Wejmári*

hertzeg, és *Kalkreuth* Generál-lájténánt kvártélyban, azon ólalkodtanak a' Frantziák, miként kelene őket ottan keleptzéjékbe ejteni. Ahozképest Májusnak 30 napját követő éjjel éjfélt után 1 órakor, négy helyen kezdették a' szövetséges táborattakirozni, u. m. Weisenaunál, Mombachnál, a' Moenus vizének tsútsánál, és Hochheim mellett. Hanem mind ezekkel tsak vakítani akarták a' szövetséges seregeket, főbb tzéllyok a' vala, hogy az említett személyeket *Marienbornban* véletlenül el foghassák, a' minthogy 6000 ember is ment oda négy colonnében *Merlin* nemzeti comisarius, és d' *Oyre* Generál vezérlések alatt, hat azon vidéken izületett, és az egész környéknek fekvését jól ismérő németeknek út mutatások után. Eggy mély völgyön, melly Moguntziától fogva tsak nem iz. Keresztig tart, olly nagy tsendésséggel mentek az első colonnében lévő Frantziák, hogy a' táboron kívül álló lovas őrállók sem vehették őket előbb észre, hanem mikor már a' Prussiai sántzokhoz és redutákhoz értenek, melylyeket hirtelen meg is támadtanak, hanem az azokban vigyázott gyalogság által, illendöképen is fogadtattanak. Minekelötte az ellenségnek több colonnei oda érkeztenek vólna, már nemtsak talpon, hanem azokon a' helyeken is jelen vóltanak Pr. *Lajos*, a' *Wejmári* hertzeg, *Kalkreut* Generál Lieutenant és több hadi vezérek, a' hol leg szükségesebb vólt az ő jelenlételek. A' Frantziák közül 50 válogatott ember, mitsoda úton, módon, nem tudatik, *Marienbornba* a' kvártélyig bé mentenek, holott nem találván azokat, a' kiket kerestenek, kvártélyaiknak ablakait tördelték öszve, és egygy falusi léányt agyon löttének, Pr. *Lajos*, a' környül állásokhoz képest, nagy hirtelenséggel öszve szedvén katonáit, a' *Wejmár* dragonyosaival és 3 compánia gyalogsággal megtámadta a' Frantziákat, és nemtsak vissza verte, hanem a' várnak ágyúi alá üzte őket. Reggel 3 frantzia tiszték és 31 köz ember találtatott a' mezön halva, 1 tizt és 27 ember fogattatott el kö-

zülök, kik között eggy sem vólt, a' ki sebet ne viselt vólna. A' Prússusok közzül, a' mint már másszor is *pag. 411* mondottam 70 ember esett el. Sebet kaptanak *Printz Lajos, Massov, Cajet,* és *Schlegel Thadden* gyalog regimentéből való fő Strázsa mesterek; *Wittinghóf, Nimptsch, Wegner,* és *Kalkreuth* Generál adjutánsa *Vofz* kapitányok, *Borlach* hadnagy Generál Májor *Borchnak* adjutánsa, és *Pape* Szász Huszárok közül való Cornet.

Frankfurti jelentések szerént *Junius 4* napjának estejétől fogva más nap délig kemény ágyú, és apró puska ropogás vólt *Hochhejmban*, és annak kerületén, mellyet három, emberekkel, hadi eszközökkel, tábori eleséggel, meg terhelte-tett, Fr. hajók okoztanak. Mind a' Cs. és Királyi, mind a' Prússiai battériákról sűrűen repitettenek azokra az ágyú golyóbisok, de a' Frantziák sem maradtanak adósok. *Viradta* felé az a' szerentse érdeklette az égygyesült seregeket, hogy azon *Rajna* szigetéből, mellynek birtokában valának vala eddig a' Frantziák, és a' hol a' föld lyúkaiban rejteztenek el, őket ki üzték, holott mind két részről számosan hüllottanak el és estenek sebbe. *Junius*nak 5 napján dél utánni 5 órakor a' *Rajnán*, mind innen, mind túl, ismét erőlsen kezdettének az ágyúk harsogni. Ekkor is három meg terhelt Frantzia hajók okozták azt, mellyek közül eggy el is süllyesztetett. Azután fél órával a' Prússiai battériáktól nem meszse, néhány puska poros szekerek meg gyúlván, ir-tództató mendörgés, és föld rezketés tapasztaltatott. — Az el kezdett ágyúzás egész éjjel meg nem szünt, mellynek mi oka, és következése lett légyen, ezután fogjuk meg hallani.

Múlt hólnapnak 28 napján gyűlés tartatván *Moguntziában* a' Fr. orvosok jelenlételekben az a' kérdés vétetődött elő, mennyire való kenyere és bora vólna az ottan lévő Fr. seregnek, melly-re az a' felelet adattatott, három hétnél továbbra

nintsen. Azt beszélték az égyyesült seregekhez által szökött katonák, hogy az ott lévő Fr. örízet, olly nagy nyúghatatlansággal várja *Custine* Generál által lejendő fel szabaditását, mint az Ábrahámnak környül metéltetett maradékai a' Mes-siásnak el jövetelét. A' szegény Moguntziai lakosoknak sem éjjeli, sem nappali nyugodalmok nintsen a' szüntelen való ágyú ropogás, és az által okoztatott félelem miatt. Ellenben a' Frantziák, félelmeknek tettetésére, és a' lakosoknak bátorításokra gyakran báloznak. Az ott lévő Klúbisták a' ki költözött lakosoknak házaikat, pintzéiket, és kerteiket fel dúlván, gyakran sok pénzre, és arany 's ezüst portékákra akadnak, és a' mit el nem vihetnek, öszve rontyák.

A' Frantziáknak *Marienbornra* lett ki ütések-kor két született németek vóltanak kalaúzzaik, u. m. az első colonnénak egy *Rüffel* nevü Moguntziai vendég fogadós, a' másiknak pedig egy fró déák. Amaz szerentsésen vissza ment Moguntziába, hanem ez a' Prussus szablyáktól és golyó-bisoktól való féltében a' vetések közzé rejtette magát, holott meg találtatván kérdőre vonatott. Az eleibe tétetett kérdésekre elejénten meg némúlt, és semmit semmit sem akart felelni, hanem 50 káplár bot szájját fel nyitván, meg vallotta hitetlen tselekedetét, mellyért halálra itiltetvén, harmad nap múlván *Marienborn* és a' *Moguntziai* sík között fekvő dombotskán akasztófára függesztetett.

A' Prussusok és Frantziák közt *Marienborn-nál* esett tsatát illyenképen adják elő a' Bétsi udvari újság levelek. Olly feltétellel lévén a' Moguntziában fekvő Frantziák, hogy a' *Marienborn-ban* kvártélyozó Prussiai Generálitást *Lajos* Prin-tzel égyetemben el foghassák, a' tábort fel gyújt-hassák, és semmivé tehessék, öt, avagy hat ezer embert előre meg részegitvén éjfélnélkor a' várból ki indúltak, és hogy el titkolhassák szándékjokat minden Rajnán innen és túl fekvő táboraikból,

battériáikról, sőt még a' várnak bástyáiról is szörnyen bögették ágyúikat. Az előtt való estén parafztok rendeltetvén ki a' mező egyik részének meg tisztítására, előre küldetett colonnéjok minden fegyver nélkül lévén, felső köntöseiket ki fordították, és minthogy már annakelőtte ki tanúlták a' ki adattatott tábori parolát, mint parafztok, minden ör áliásokon által mentek. A' két utolsóbb colonnék is tudván a' parolát, Cs. K. katonáknak adták ki magokat. Illyenképen a' Weimári vasas katonáknak, és a' *Wegener's Mannstein* batalionoknak táborokba érkezvén, legelsőben is a' tiszteknek sátoraira rohantak, és a' kiket azokban meg lephettek, vagy meg ölték, vagy meg sebesítették, a' karókhöz köttetett lovakat agyon lövöldözték, egygy szóval, valakit elő útól találtak, vagy által döfték, vagy le szabdalták. A' *Marienbornban* fekvő Generálisoknak szerentséjekre, nem tartóztathatván magokat a' bornak göze által meg bolondítatott Frantziák, *vive la libertaté, vive la nation!* az az, *éllyen a' szabtttság, éllyen a' nemzet!* kiáltásokkal el árúlták magokat. Ezt halván a' Pr. fő tisztek, mindnyájan lóra ugráltak, és ki ki oda nyargalt, a' hol leg szükségesebbnek itilte lenni maga jelenlétét. Hogyha a' *Wurmser* vitéz huzárjai nem lettenek vólna, bizonyosan fogságba esett vólna *Lajos* Prufsus printz; hanem azok a' Frantziák mellé ugratván, nemtsak szerentsésen ki mentették őket az ellenség kezéből, hanem e' mellet sokat le is aprítottanak közülök. Többször is immár, de ekkor is bőven tapasztalták a' Prufsusok, minémű ereje elgyen a' magyar huzár karjának és kardjának. Ekképen sem egy, sem más tzeilylát el nem érhetette az ellenség, hanem 300 meg öletett, és sebbe esett embereinek a' tsata piatzán való hagyások után, nyakra före vissza szaladott a' várba. A' Prufsusok közül 5 tizt és 60 köz ember estenek el, és a' mint fellyebb is emlitettem, *Lajos* Printz, *Vofz* Generál Májor, és több tisztek kaptanak sebet. Mintegy 150 lo-

vat vittenek el, és löttének agyon a' Frantziák. Generál Lajtinánt *Kalkreuth*, a' *Wejmári* hertzeg, *Mannstein*, *Bosch*, és *Wolfsramdorf* Generálok alatt agyon lövettek lovaik. A' fellyebb említett *Spion Junius*nak második napján függesztették fel. Két *Marienborni* lakos árulással vádoltatván, az egyik meg fogattatott, a' másik pedig el szökött.

Austriai Belgyiom.

Brüsszelben, Májusnak 31 napján költ levél által tudósítatunk, hogy Generál *Custine*, kiben mind a' Fr. nemzet, mind a' hadakozó seregek tellyes reménységeket helyhezítették, el érkezett immár az északi Fr. táborhoz. Nem hiszszük, hogy néki elegendő ereje és bátorsága lenne, az előtte fekvő égygyesült hadi seregeknek meg támadására, annyival inkább, hogy a' *Dovay*, és *Bouchain* között való égygyeséget kétfelé szakasztották a' miéink. És így semmi segítséget nem reménylhetvén *Valenciennes* és *Condé* az ostrom alól való ki szabadulására, akár előbb, akár később az ostromlóknak kezekbe fognak esni. Ellenben *Omoran* Fr. Generál a' ki *Dünkerka* vidékén 18 vagy 20 ezer emberrel táborozik, szerentsésebb *Custinnél*, és gyakorta bé üt *Flandriának* napnyúgoti részébe. Ahozképest néhány *Hannoverai* seregekkel erősített meg az ott fekvő *Hollandus* és *Anglus* cordon, avagy katonákból tsináltatott lántz.

Turcoing nevü falunak férfi lakosai, a' kik múlt hólnapnak 25 napján történt tsatakor, a' *Hollandiai* katonákra tüzeltenek, mindnyájan vasra veretvén, *Mastrichibe* vitettenek.

Juniusnak 3 napján keményen ágyúztak a' *Valenciennesi* várba bé záratott Frantziák azokra a' katonáinkra, a' kik körül kerítő sántzainak redutain dolgoztanak, meg is sebesítettének 1 kapitányt és 1 hadnagyot, de nem igen sérel-

mesen, egyéb kárt nem is tettenek katonáinkban, redutainknak el készítetéseket sem akadályoztathatták meg.

Feldmarsal Pr. *Koburg* következő jelentést küldött *Herini* kvártélyából. Juniusnak 4 napján egygy felől 2000 főből álló Frantziáság rukkolt 6 ágyúval, Austriai Flandriának *Neuve Eglise*, az az, új eggyház nevü helységén által *Mesines* felé, más felől pedig 500 főből álló, *Warwik* és *Cominek* között, a' *Lisz* vizén által szállván, *Comines* és *Warneton* között fekvő örálló seregünkre, kiket meg támadván bellyebb is szoritottanak. *Mylius* Obester, kinek kórmányára vala az ottan vigyázatban álló *Laudon* nevet viselő szabad katonaság, segítséget nyervén a' Hollandia seregektől, meg támadta az ellenséget, és semmit sem hajtván annak ágyú lövéseire, rajtok ment, és mind a' *Meszinesben* és *Neuv Egliseben* fekvőket, mind a' *Lisz* vizén által szállottakat vissza üzte. A' Frantziák közül 10 ember maradott a' tsata piatzon, 18 esett sebbe, 19 pedig fogságba. A' miéink közül 1 ember hólt meg, és 6 kapott sebet. Mutatott vitézségekért, méltó ditsirettel illetetnek *Mylius* Obester által a' Hollandia truppoknak kórmányozója *Reusz* herczeg Obristlájtinánt, *Úz Blankenstein* magyar huszárjainak fő Strázsa mestere, *Keslitz* hadnagy, és *Pape* zászló tartó a' *Laudon* szabad seregéből; nem külömben *Pancel* hadnagy, a' Tyrolisi kemény lövők közül.

Juniusnak 3 napján meg támadta 6000 Frantzia, az Austriai Flandriának kis városkájában *Fürnesben* fekvő 1000 főből álló Hollandiai sereget, és el is üzte örállásáról. Mellyet halván az Ostendében fekvő Anglus lovas és gyalog regementek, leg ottan *Nieuport* felé indultak a' Hollandusoknak segítségekre. Észre vévén a' Frantziák a' sáffrán illatot, bé nem várták amazokat, hanem fel prédálván az említett városkát, elébb állottanak. Az Angliában múlatott ki költözött

Frantziákból álló sereg *Chartres* Gróf vezérlése alatt immár el érkezett Ostendébe, és a' mint hallatik, az *Eboraki* hertzeg seregeivel fogja magát öfzve tsatolni.

Dümurier, kiről leg közelebb ki adott Kurunkban jelentettük, hogy múlt hólnapnak 27 napján Brüsszelbe érkezett, Juniusnak 1 napján illyetén tzimü irást nyomtattatott, és árultatott el ottan: *A' Nemzeti Gyűlésnek Elöülőjéhez iratott levél, és a' Frantzia nemzethez útasitatott tudositás.* Ennek az irásnak árultatását szükségesnek lenni itilte a' Brüsszeli kórmány szék annak meg tiltani, és a' még el nem adattatott darabokat el foglaltatni. Úgy hallatik, hogy mivel ő sem Belgyiomban, sem a' N. Birodalomban nem tartya magát bátorságosnak lenni, Angliába megyen által, 's ott fogja életének hátra lévő részét el tölteni. *Valence* Generál, a' ki vele égygyütt oda hagyta a' Frantziákat, Májusnak 28 napján érkezett meg Londonba.

Olasz Ország.

Turinban Májusnak 25 napján költ levélből azt az újságot olvassuk, hogy *Molinettó* környékén nagyon réá szedték egymást a' Frantzia és Szárdiniai ör álló katonák. Az elsőbkek egygy dobost küldvén a' Szárdusokhoz, jelentették, hogy ők hozzájok akarnak által szökni. Azomban a' dobos után tsuportosan ment Frantziaság, közelgetvén a' Szárdusokhoz, egyyszeribe tüzet adott réájok, 's onnan el futott. Melly történeten meg bozfzonkodván a' Szárdusok, a' tromfot tromfal akarták vissza fizetni. E' végre következett éjjel egynéhanyan a' völgyön lévő nagy kövek mellé bújtanak, mások pedig jókor reggel a' völgyön túl lévő hegy hajláson álván meg, egy által szökött Frantzia dobos által, a' Frantzia patriótáknak kedves notájokat meg verették, azt akarván nékiek tudtokra adni, hogy ők hozzá-

jok akárják magokat kaptsolni. Látván a' Frantziák e' dolgot, örököben mingyárt ki rukkoltak, és hogy a' Szárdusoknak által szökéseket segíthessék, siettséggel mentenek feléjük. Midőn már az el rejtett Szárdusokat meg haladták volna, ezek ki bújván a' kövek közül, kemény tüzet adtanak réájok, melly által 5 ember teritetett le a' földre, e' mellett sokan sebeket kaptak.

Májusnak 19 napján, ugyan *Molinettó* mellett, meg támadták egy Szárdus kapitán lájtinánt, és egy hadnagy alattokvalóikkal a' Frantziákat, és 10 vagy 12 embert meg öltek közülök. Mind ezeknek az a' következése vólt, hogy a' Frantziák *Pietracava* mellett nagy számmal öszve gyűlvén, a' *Molinettó* mellett fekvő ör álló Szárdusokat el akarták tsipni; hanem ök is észrevén a' fortélyt, 4 bataiont kivántak magoknak küldettetni, a' honnan rövid idő múlván több újságot fogunk hallani mint eddig.

Elegyes Tudósítások.

Májusnak 30-ik napján *Rastadtban* a' *Badeni* Marchionatusnak városkájában költ levélből azt olvasuk, hogy az előtt harmad nappal *Wurmser* Generál oda érkeztvén, segédjével egyetemben az egész cordont meg nézte. A' várostól két óráni földre fognak kórmánya alatt lévő Cs. K. seregek táborba szállani, hová az előtt való héten ötven 12 's 18 fontos ágyúk, és 80 táborig szekerek mentenek.

Ugyan onnan iratik, hogy *Juniusnak* 4 napján az említett Generál azoknak a' vitéz Cs. és K. katonáknak, a' kik külömb külömb féle történetekben meg különböztették magokat, 3 arany, és 9 ezüst érdem pénzt osztogatott ki. Arany érdem pénzt kaptak *Leopold* fő hertzeg huszárjai közül *Hukátsi Dániel*, és *Báróti* nevezetű köz emberek. Az utólsóbbnak érdeme abban állott, hogy *Ottó Obestert* az ellenség marka közül ki

vette, és azokat, a' kik azt meg akarták ölni, lovaikról mind le vagdalta. — A' 9 ezüst érdempénz közül is hármat *Sándor Leopold* fő hertzeg vitéz huzárjai nyerték el, u. m. *Aaron Sándor* káplár, *Vayela László* és *Valkai Iván* közemberek.

Hanauból jött magános levél által arról tudósítottunk mostanában, hogy a' Moguntziában lévő N. Gyűlésnek biztosai engedelmet kértenek az ostromló égyyesült seregeknek fő kórmányozótól arra, hogy nékik engedtesen meg Párisba Kurirt küldeni, és a' N. Gyűléstől Moguntziának fel adása iránt engedelmet kérni.

A' minap Londonban küldetett Frantzia biztosok, a' mint némelly újság levelek erősítik, semmire sem mehettenek az Angliai ministeriummal, melly sem illendőnek, sem hasznosnak lenni nem látta a' Fr. nemzettel különös békeségre lépni.

A' Bétsi udvari újság hofszasan le írja az égyyesült, és Fr. hadi seregek között Májusnak első napjától fogva Flandriában történt tsatazásokot, mellyeket mivel mi is már ennekelötte darabonként közlöttük érdemes Olvasóinkal, jövő alkalmatóságra halasztottuk azoknak elő adását, szükségesebbnek lenni itilvén az újjabb hadi történeteknek előbeszéléssel szolgálni.

A' kik E. Olvasóim közül eddig ki adott újság leveleimet jövődöbeli haszonra meg akarják tartani, 's bé köttetni, azomban egyy, vagy több árkusaik hibáznak, ne sajnállyák tudtomra adni, azonnal meg fogom azoknak a' hibázó árkusokat küldeni.

Jelentés.

Székesfejérvár Szabad Kir. városban vagyon egyy 400 forintos chirurgicum privilegium el adó, a' kinek annak meg vételére kedve lejend, jelentse magát a' piatzon fekvő 63. numerusu háznál.

Doct. Decsy Sámuel.